



שאלון אמונות ספציפיות המצדדות בעד אלימות

הקשר בין משתנים אישיים ומשתנה מצב לבין אמונות נורמטיביות

ספציפיות המצדדות בעד אלימות בקרב ילדים בני מיעוטים

מאת : עולא בשיר

בהדרכת : פרופ' ציפורה שכטמן

עבודת גמר המוגשת כמילוי חלק מהדרישות

לקבלת התואר "מוסמך האוניברסיטה"

אוניברסיטת חיפה

הפקולטה לחינוך

נובמבר 2002

החוג לחינוך



כלי המדידה :

הכלים בנספחים מופיעים בשפה הערבית אחרי שתורגמו מאנגלית. כשהועברו למשתתפים הם תורגמו לערבית ע"י בוגרת אוניברסיטה לשפה וספרות ערבית, והמהימנות שלהם נבדקה בפיילוט (37 נבדקים) קודם להעברתם למדגם המחקר.

אמונות ספציפיות המצדדות בעד אלימות, ואמונות כלליות ביחס לאלימות: (שני המשתתפים מופיעים ביחד משום שהם מהווים חלקים שונים מאותו שאלון). נעשה שימוש בשאלון Revised Normative Beliefs Measure המתייחס למידת התמיכה שילדים נותנים להתנהגות אלימה (Huesmann & Guerra, 1997). הכלי כולל 20 פריטים המחולקים לשני חלקים. דווח על מהימנות קרונבאך גבוהה של החלק הראשון, השני וכל השאלון (0.82, 0.80, 0.86 בהתאמה). תוקף השאלון נבדק על אוכלוסייה מעל ל-1000 תלמידים באמצעות השוואת הציונים של השאלון עם שאלון דווח עמיתים ועם הערכות מורים.

המתאמים היו נמוכים אך מובהקים (0.21 ו-0.34 בהתאמה). החלק הראשון, כולל תיאור של 8 סיטואציות בהם מתרחשת פרובוקציה (תוקפנות מילולית או פיזית) בין ילדים (אותו מין, ובין המינים). אחרי כל סיטואציה הופיעה שאלה \ שתי שאלות המתייחסות לגיטימיות שהנבדק מעניק לתגובה תוקפנית לפרובוקציה, והנבדקים התבקשו לסמן "כן" שקודד כ-2 או "לא" שקודד כ-1. מחלק זה הורדו ארבע שאלות המתייחסות לבנות כקורבן לתגובה התוקפנית לפרובוקציה משום שמין הקורבן אינו משתנה של המחקר הנוכחי, ובמקומם הופיעו אותך שאלות (4-1) אך בשינוי לאום הקורבן לתוקפנות. כך, כל נבדק קיבל שני ציונים: סכום תשובותיו בחלק שמתייחס לאמונות המצדדות בעד אלימות כלפי קורבן יהודי (הכולל 4 סיטואציות ו-6 שאלות), וסכום תשובותיו בחלק המתייחס לאמונות המצדדות בעד אלימות כלפי קורבן ערבי (הכולל 4 סיטואציות ו-6 שאלות) (נספח א ולתרגום לערבית נספח ז). המהימנות של קרונבאך לחלק המתייחס לקורבן ערבי הייתה 0.59. בפיילוט, ו-0.46. במדגם המחקר. המהימנות של קרונבאך לחלק המתייחס לקורבן יהודי הייתה 0.67. בפיילוט ו-0.71. במדגם המחקר. המהימנות בשני החלקים אשר מתייחסים לקורבן ערבי ולקורבן יהודי התקבלה לאחר השמטת אותו פריט בשני הנוסחים בפיילוט ובמדגם המחקר. הפריט היה "נניח כי ילד ערבי/יהודי נתן מכה לילד יהודי/ערבי, האם אתה חושב שזה לא בסדר שיחזיר לו את המכה?". נראה כי הילדים לא הבינו את הפריט משום שהוא מהווה פריט הפוך. מכאן, הציונים של הילדים כללו סכום 5 שאלות במקום 6, וטווח הציונים נע בין 5-10 במקום 6-12 כאשר ציון גבוה יותר משמעותו תמיכה יותר גבוהה באלימות כלפי אותו קורבן ספציפי.



שאלון אמונות ספציפיות מצדדות בעד אלימות – חלק ראשון משאלון היוסמאן וגוירא

(Huesmann & Guerra , 1997)

כותרת לילדים : דעתי

סמן לגבי כל היגד אם הוא נכון או לא נכון לדעתך :

נניח שילד ערבי אומר משהו רע לילד יהודי אחר , דני

1. נראה לך שזה בסדר שדני יצעק עליו? כן לא

2. נראה לך שזה בסדר שדני יכה אותו? כן לא

נניח שילד ערבי אומר משהו רע לילדה יהודה .

3. זה נראה לך בסדר שהילדה תצעק עליו? כן לא

4. זה נראה לך בסדר שהילדה תכה אותו ? כן לא

נניח שילד ערבי מכה ילד יהודי , אורן .

5. זה נראה לך לא בסדר שאורן יחזיר לו? כן לא

נניח שילד ערבי מכה ילדה יהודה .

6. זה נראה לך בסדר שהילדה תחזיר לו ? כן לא

נניח שילד יהודי אומר משהו רע לילד ערבי אחר , עלי .

7. נראה לך שזה בסדר שעלי יצעק עליו ? כן לא

8. נראה לך שזה בסדר שעלי יכה אותו ? כן לא

נניח שילד יהודי אומר משהו רע לילדה ערביה .

9. זה נראה לך בסדר שהילדה תצעק עליו ? כן לא

10. זה נראה לך בסדר שהילדה תכה אותו ? כן לא

נניח שילד יהודי מכה ילד ערבי . עלי .

11. זה נראה לך לא בסדר שעלי יחזיר לו ? כן לא

12. זה נראה לך בסדר שהילדה תחזיר לו ? כן לא



שאלון אמונות ספציפיות מצדדות בעד אלימות – החלק הראשון של שאלון היוסמאן

(Huesmann & Guerra, 1997) מתורגם לערבית

ראיי

ضع علامة بالنسبة للأعمال التالية , هل هي صحيحة أم غير صحيحة حسب رأيك ؟

نفرض أن ولدا عربيا قال شيئا سيئا لولد يهودي , داني .

1. هل تعتقد انه من المقبول أن يقوم داني بالصراخ عليه ؟

لا نعم

2. هل تعتقد انه من المقبول أن يضربه داني ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا عربيا قال شيئا سيئا لبنت يهودية .

3. هل تعتقد انه من المقبول أن تصرخ عليه البنت ؟

لا نعم

4. هل تعتقد انه من المقبول أن تضربه البنت ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا عربيا ضرب ولدا يهوديا , اورن

5. هل تعتقد انه غير مقبول أن يرجع اورن الضربة ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا عربيا ضرب بنتا يهودية .

6. هل تعتقد انه مقبول أن ترجع البنت الضربة ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا يهوديا قال شيئا سيئا لولد عربي , علي.

7. هل تعتقد انه مقبول أن يصرخ عليه علي ؟

لا نعم

8. هل تعتقد انه مقبول أن يقوم علي بضربه ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا يهوديا قال شيئا سيئا لبنت عربية .

9. هل تعتقد انه مقبول أن تصرخ عليه البنت ؟

لا نعم

10. هل تعتقد انه مقبول أن تقوم البنت بضربه ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا يهوديا ضرب ولدا عربيا , خالد .

11. هل تعتقد انه غير مقبول أن يرجع خالد الضربة ؟

لا نعم

نفرض أن ولدا يهوديا ضرب بنتا عربية .

12. هل تعتقد انه مقبول ان ترجع البنت الضربة ؟

لا نعم